

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Sprawozdanie z wykonania budżetu Związku w 2022 roku

Wprowadzenie

Począwszy od 2013 roku finanse Związku są w przeważającej części oparte na środkach pozyskiwanych z różnych programów, a nie ze składek członkowskich. Realizowane projekty mają różny harmonogram przekazywania dotacji oraz odmienne zasady rozliczania. W najbardziej niekorzystnym układzie ma miejsce refinansowanie „z dołu”, co w ubiegłych latach spowodowało konieczność korzystania z kredytu. Kredyt może też być konieczny do finansowania Związku w I kwartale każdego roku, ponieważ termin płatności składek członkowskich upływa 31 marca. Jednak kontynuacja działań oszczędnościowych, możliwych zwłaszcza dzięki realizowanym projektom, a także skutki pandemii (mniejsze koszty delegacji i spotkań, praca on-line) spowodowały zmianę sytuacji: w latach 2020-2022 nie było potrzeby korzystania z kredytu.

Największy wpływ na finanse Związku mają kolejne **projekty norweskie**. Wysoka ocena ich realizacji powoduje, że trzeci raz z rzędu jesteśmy beneficjentem projektu predefiniowanego (z góry wpisanego do programu międzyrządowego przez stronę norweską, oczywiście przy akceptacji strony polskiej).

Przychody Związku, osiągnięte w roku 2022 były o ponad 1 mln wyższe od roku poprzedniego oraz ponad trzykrotnie większe niż w poprzednich latach - **dzięki projektom: norweskiemu i „Centrum Wsparcia Doradczego” osiągnęły prawie 40 mln zł.**

Dochody ze składek członkowskich (nasze „**dochody własne**”) wzrosły nieznacznie w stosunku do roku poprzedniego i przekroczyły – wraz ze składkami zapłaconymi na poczet roku 2023 (136 tys. zł) – kwotę 5,08 mln zł., stanowiąc w ub.r. tylko 13% przychodów.

Dynamika tego wskaźnika jest następująca:

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Udział składek (%)	45	38	42	35	38	50	51	42	40	20	14	13	13

Dzięki realizowanym projektom pozyskane z różnych źródeł w roku 2022 **dotacje stanowiły ponad 48% środków (nie licząc pozostałości na subkontach projektowych z roku 2021), z których finansujemy funkcjonowanie Związku.**

Budżet jest w ten sposób z jednej strony mniej autonomiczny, z drugiej jednak pozwala znacząco poszerzyć zakres działalności Związku oraz sfinansować część kosztów ogólnych (w tym płac pracowników Biura) i administracyjnych w ramach realizowanych projektów.

Wszystkie projekty są **programowane dla miast i realizowane wspólnie z miastami**, z udziałem bardzo wielu przedstawicieli wszystkich miast, które zgłosiły akces do projektów.

Trzeba zaznaczyć, że odmienne zasady rozliczania projektów utrudniają planowanie budżetu, a nawet dokonywanie zmian w ciągu roku. Zarząd, który otrzymywał co kwartał informację o bieżącym wykonaniu budżetu, dokonał w omawianym okresie jednej korekty planu przychodów i kosztów, w granicach posiadanych upoważnień.

Wykonanie skorygowanego budżetu przedstawione jest w tabeli zamieszczonej na końcu sprawozdania.

Przychody

Skorygowany plan przychodów Związku na rok 2022 zakładał, że wyniosą one **39,7 mln zł**, z czego **4,9 mln** miało pochodzić ze składek członkowskich, **19,3 mln zł** - z dotacji na realizowane projekty, a **15,5 mln** z innych źródeł, z których największym jest pozostałość z 2021 roku na subkontach projektowych (finansowanie zaliczkowe).

Łącznie przychody budżetu ZMP wyniosły w 2022 roku **40,0 mln zł**.

Wykonanie planu przychodów wyniosło 100,7% przyjętego planu pierwotnego.

Składki członkowskie za rok 2022 zostały opłacone przez wszystkie miasta. Po raz kolejny **nie ma żadnych zaległości** ze strony miast. Ta regularność w opłacaniu składek utrzymuje się od lat (od 2000 roku zaległość nigdy nie przekroczyła 1%).

Różnice pomiędzy przyjętym planem a ostatecznym wykonaniem przychodów wystąpiły w czterech pozycjach. Zostały one wykonane:

- w pozycji „Składki członkowskie określone Statutem” – 99,99%;
- w pozycji „Dotacje, granty” - w 100,73%;
- w pozycji „Wpływy za udział w konferencjach, ZO, komisjach oraz inne przychody” - 49,59%;
- w poz. „Przychody finansowe” – 113,45% (w wyniku odsetek od lokowanych środków własnych, środki na subkontach projektowych są nieoprocentowane).

Środki oznaczone jako „**Dotacje, granty**” są przeznaczone wyłącznie na konkretne projekty. Część z nich wpływa w formie zaliczek na subkonta projektów i nie mogą one być wydatkowane na inne działania (stąd znaczna **pozostałość na kontach bankowych** w rozliczeniu 2022 roku).

Koszty

Plan kosztów na rok 2022 zakładał ich wykonanie na poziomie **30,5 mln zł**. Ostatecznie wydatkowane koszty funkcjonowania Związku w ub. r. wyniosły **27,3 mln zł** (89,6% planu). W relacji do faktycznie uzyskanych przychodów wydatki wyniosły 68,4%.

Bezpośrednie koszty wykonania zadań statutowych wyniosły **24.528 tys. zł** (89,2% planu), a **koszty obsługi** wykonania zadań statutowych – **2.800 tys. zł** (93,4% planu).

Koszty obsługi funkcjonowania Związku wyniosły więc 10,3% (w roku ubiegłym 10,7%, a w poprzednich latach 15,6% - 39%) **ogółu wydatków**, w tym **koszty osobowe** wraz z nagrodami i pochodnymi (1.926 tys. zł) – **7,1% wszystkich kosztów**. Plan kosztów osobowych wykonano w 92,7%. Refundacja kosztów osobowych pracowników Biura z projektów w 2022 r. wyniosła **3.429 tys. zł** (w ubiegłym roku 2.630 tys., a w poprzednich latach: 2.337 tys. (2020), 1.718 tys. (2019) oraz 440-740 tys.).

Dynamikę udziału kosztów obsługi przedstawia poniższa tabela (różnice w kolejnych latach wynikają z różnego poziomu dofinansowania projektów z dotacji):

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Koszty obsługi (%)	25,2	31,4	23,3	28,5	29,9	38,9	29,7	32,3	15,6	9,2	10,7	10,3
Koszty osobowe (%)	17,7	22,7	16,8	20,4	24,1	29,8	22,9	25,4	11,9	6,4	7,4	7,1
Refundacja płac (tys. zł)	bd	529	711	719	443	598	737	684	1.718	2.337	2.630	3.429

Trzeba podkreślić, że większość „kosztów obsługi wykonania zadań statutowych” w naszym planie kont to - w rozumieniu przepisów - także koszty realizacji tych zadań (w tym płace, materiały itp.). Faktyczne koszty **administracyjno-biurowe to 1.048,9 tys. zł (3,8% wszystkich kosztów)** i kształtują się następująco:

- 411,3 tys. zł - płace z pochodnymi (księgowość, kadry, sekretariat, obsługa techniczna),
- 320,1 tys. zł - czynsz za lokal Biura i zakup wyposażenia,
- 56,4 tys. zł - materiały i energia,
- 60,3 tys. zł - usługi pocztowe i telekomunikacyjne,
- 200,8 tys. zł - pozostałe usługi (obsługa informatyczna serwerów, serwisy, ubezpieczenia itp.)

Oczywiście jest to podział umowny: zdecydowana większość tych wydatków „biurowych” **jest także związana bezpośrednio z realizacją zadań statutowych.**

W zestawieniu kosztów **wyjaśnienia wymagają** następujące **pozycje:**

a) W omawianym okresie dokonano płatności II i III transzy **składki CEMR** za rok 2021 w kwocie 207.580,12 zł oraz I i połowy II raty za rok 2022 w wysokości 166.633,23 zł. Pozostała do zapłaty część składki za 2022 r. wynosi 167.016,72 zł (według wyceny na dzień 31.12.2022).

b) Koszty **konferencji i innych wydarzeń**, które wyniosły **110,1 tys. zł** (110,1% planu), zostały poniesione m.in. na następujące działania:

Zorganizowane przez Związek we współpracy z miastami i innymi partnerami

- World Urban Forum (powierzchnia, obsługa stoiska) – Katowice 26-30.VI.22 – 51,5 tys. zł,
- Spotkanie z ministrem W. Nehodą (Ukraina) – Warszawa 13.VI.22 – 12,4 tys. zł,
- Pomorski Kongres Obywatelski – 10,0 tys. zł,
- Local-SoMe'22 (noclegi prac. Biura i prelegentów) – Tychy 18-20.IX.22 – 6,3 tys. zł,
- Posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej – Piła 17.XI.22 – 7,9 tys. zł,
- Spotkanie konsultacyjne ZMP (ceny energii) – Warszawa 8.VI.22 – 2,0 tys. zł,
- Local Trends (transport wyposażenia stoiska) – Poznań 17-18.X.22 – 0,5 tys. zł;

Dofinansowaliśmy także:

- Festiwal Kolęd i Pastorałek – Będzin – 5,0 tys. zł,
- Posiedzenia CEMR – bilety lotnicze dla przedstawicieli ZMP – 5,9 tys. zł,
- Mistrzostwa Polski Pracowników Samorządowych w Piłce Siatkowej – Reda – 3,0 tys. zł,
- Mistrzostwa Polski Samorządowców w Tenisie Ziemnym – Szczecinek – 3,0 tys. zł,
- Reprezentacja Burmistrzów i Prezydentów w Piłce Nożnej – 2,6 tys. zł;

c) W 2022 r. **koszty posiedzeń organów Związku** wyniosły **290,6 tys.**, z tego:

- koszty posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego – 112,6 tys. zł,
- koszty posiedzeń Zarządu – 167,7 tys. zł,
- koszty spotkań miast on-line – 8,4 tys. zł,
- koszty posiedzeń komisji (miasta goszczące biorą część kosztów na siebie) – 1,9 tys. zł.

d) Wydatki na **ekspertyzy i opracowania oraz doradztwo prawne** zostały wykonane w **94,0%** planu, osiągając kwotę **282,0 tys. zł** (są one zlecane dla wsparcia stanowisk Związku w sprawach legislacyjnych albo w sprawach zgłaszanych przez miasta członkowskie, mających znaczenie powszechne, a nie jednostkowe). Najważniejsze z nich to:

- Ekspertyza prawna w przedmiocie uwarunkowań konstytucyjnych kształtowania przez ustawodawcę ram władztwa podatkowego gmin – 49,2 tys. zł,
- Ekspertyza prawna w przedmiocie zagadnień problemowych dot. kryterium „zależności ekonomicznej” podmiotu wewnętrznego od zamawiającego – 29,5 tys. zł,
- Ekspertyza prawna - Ocena dopuszczalności wykorzystywania nieruchomości położonych poza terytorium gminy celem realizacji jej zadań własnych – 24,6 tys. zł,
- Prezentacja dotycząca nowelizacji ustawy - Prawo oświatowe, podczas posiedzenia Senatu RP w dniu 1 lutego 2022r. oraz dalsze konsultacje w przedmiotowym zakresie – 6,2 tys. zł;
- Przygotowanie wzoru uchwały podejmowanej na podstawie art.38 ust.1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych w zakresie dotacji przedszkolnych wraz z komentarzem oraz poradnikiem dotyczącym przeprowadzania kontroli zgodnie z projektem uchwały – 27,0 tys. zł,
- Pomoc prawna w zakresie przeprowadzenia czynności utworzenia przez stowarzyszenie Związek Miast Polskich fundacji pn. „Miasto” i rejestracji fundacji – 24,6 tys. zł,
- Przygotowanie Specyfikacji Warunków Zamówienia dla postępowania prowadzonego na zasadach trybu podstawowego bez negocjacji wraz z załącznikami i oświadczeniami, doradztwo prawne w tym zakresie oraz współpraca przy opracowaniu testu wiedzy – 31,4 tys. zł,
- Doradztwo prawne w zakresie związanym z zagadnieniami dotyczącymi sektora wodociągowo – kanalizacyjnego – 19,9 tys. zł,
- Opracowanie „Uwzględnienie termicznego przekształcania odpadów w taksonomii” – 3,7 tys. zł,
- Tłumaczenia – 21,3 tys. zł;
- Bieżąca obsługa prawna – 44,6 tys. zł.

Należy dodać, że wiele opracowań powstaje w ramach realizowanych projektów, dlatego nie są one ujęte w powyższym zestawieniu.

e) W związku z realizacją przyjętej przez Zarząd strategii budowania relacji ZMP zaplanowano wydatki w kwocie **600 tys. zł**. Łączne koszty, poniesione w tej pozycji w budżecie (wizerunek miast i Związku, kampanie informacyjne) zostały wykonane w kwocie **590,9 tys. zł** (98,5%), z przeznaczeniem na:

- World Urban Forum WUF 11 Katowice 2022 (½ ceny stoiska, promocja) – 164,1 tys. zł,
- Kongres Local SoMe Tychy IX.2022 – 48,8 tys. zł,
- Local Trends Poznań X.2022 – 24,9 tys. zł,
- kampania + publikacja (Rzeczpospolita) ws. „Lex Czarnek” – 20,7 tys. zł,
- Rzeczpospolita – Życie Regionów – publikacja „Miasta na WUF-11” – 24,6 tys. zł,
- Rzeczpospolita – publikacja „Finanse miast” – 30,0 tys. zł,
- Obsługa video – Okrągły Stół ws. Uchodźców, Wrocław 9.V – 24,6 tys. zł,

- kwartalnik „Rozwój i środowisko” – 33,2 tys. zł,
- filmowe podsumowanie roku 2021, filmy i materiały o miastach, – 36,3 tys. zł,
- konferencja sieciująca CWD – film, zdjęcia – 5,5 tys. zł,
- Monitor Rozwoju Lokalnego – logotyp i stoisko – 12,9 tys. zł,
- Kampania #POMAGAMYWYMAGAMY – 4,0 tys. zł,
- kampanie informacyjno-promocyjne w mediach społecznościowych – 106,5 tys. zł,
- audyt, strategie, poprawa funkcjonalności stron internetowych – 25,0 tys. zł,
- monitorowanie mediów – 5,5 tys. zł,
- materiały promocyjne, wysyłka i inne – 24,3 tys. zł.

Wynik

W roku 2022 **na kontach bankowych** pozostało **12.618,9 tys. zł**, w tym **1.873,4 tys. zł** na koncie ogólnym i w kasie. Związek nie musiał zaciągać kredytu odnawialnego.

Należności krótkoterminowe (wg bilansu) wynoszą **431,9 tys. zł**, w tym:

a) należności od kontrahentów – **60,8 tys. zł**, w tym:

- **57,3 tys. zł** – należność za realizację projektu URBACT w roku 2022,
- **3,5 tys. zł** – nieuiszczone opłaty bieżące.

b) należności z tytułu korekt ZUS, rozliczeń z pracownikami itp. – **25,2 tys. zł**

c) zaliczka wypłacona IRMIR na podstawie umowy nr ZMP/37/2019 z dnia 06.05.2019r., na realizację projektu NOR 5 pn. „Budowanie potencjału instytucjonalnego średnich i małych miast w Polsce na rzecz wdrażania skutecznych lokalnych polityk rozwoju” – **345,9 tys. zł**.

Zobowiązania krótkoterminowe (wg bilansu) wyniosły na końcu roku ogółem **401,4 tys. zł**, w tym:

a) zobowiązania ZMP – **387,9 tys. zł**, z czego:

- **37,8 tys. zł** – rachunki i rozliczenia bieżące z terminem płatności w styczniu 2022 r.,
- **24,2 tys. zł** – rozliczenia publiczno-prawne za grudzień, płatne w styczniu 2022 r.,
- **5,7 tys. zł** – rozliczenia z pracownikami z tytułu delegacji, zaliczek, wynagrodzeń itp.,
- **146,5 tys. zł** – zobowiązania dotyczące realizacji projektów – płatne w 2022 r.,
- **167,0 tys. zł** – składka CEMR za rok 2022 (1/2 II i III rata),
- **6,7 tys. zł** – zobowiązania sporne rozstrzygane na drodze sądowej.

b) środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – **13,5 tys. zł.**

Wynik bilansowy w poszczególnych latach wynosił:

- 2012 r. – 486 508 zł
- 2013 r. + 346 632 zł
- 2014 r. + 204 619 zł
- 2015 r. + 100 164 zł
- 2016 r. – 373 469 zł
- 2017 r. – 534 806 zł
- 2018 r. – 7 374 zł
- 2019 r. + 354 786 zł
- 2020 r. + 1 088 825 zł
- 2021 r. + 870 088 zł
- 2022 r. + 518 771 zł.

W projekcie budżetu na 2020-22 r. zaplanowano **oszczędności**, które - przy dobrym wykorzystaniu grantów - umożliwiły **przywrócenie równowagi finansowej Związku**, nawet bez wykorzystania kredytu odnawialnego, do którego zaciągnięcia Zarząd ma upoważnienie Zgromadzenia Ogólnego.

Wykonanie budżetu Związku Miast Polskich za rok 2022

Pozycja	Wykonanie 2021 r.	Plan na rok 2022	Wykonanie na dzień 31.12.2022	% wykonania
A. Przychody z działalności statutowej ogółem	38 919 447	39 687 354	39 960 791	100,69
w tym:				
I. Składki członkowskie określone Statutem	4 904 063	4 944 739	4 944 465	99,99
składki na poczet przyszłego roku	209 822		136 070	
II. Inne przychody określone Statutem	33 805 562	34 742 615	34 880 256	100,40
w tym:				
dotacje, granty	21 633 960	19 304 394	19 445 893	100,73
wpływy za udział w konferencjach, ZO, komisjach oraz inne przychody	50 323	25 000	12 398	49,59
przychody finansowe (odsetki bankowe, różnice kursowe)	59 937	65 000	73 744	113,45
należności z roku ubiegłego + zaległe składki	2 609 669	418 980	418 980	100,00
pozostałość z ubiegłego roku na rachunku bankowym	9 451 673	14 929 241	14 929 241	100,00
B. Koszty ogółem	23 980 833	30 491 178	27 328 046	89,63
w tym:				
I. Koszty bezpośrednie wykonania zadań statutowych	21 424 488	27 493 223	24 527 890	89,21
pokrycie zobowiązań z roku ubiegłego	938 566	340 161	340 161	100,00
spłata kredytu krótkoterminowego + odsetki + różnice kursowe	208 088	5 000	704	14,08
składka CEMR	104 052	327 635	166 633	50,86
pomoc dla Ukrainy (darowizna i inne)		100 000	97 720	100,00
uposażenie fundacji "MIASTO"		23 667	23 667	100,00
delegacje krajowe, transport, ryczałty	88 987	130 000	145 429	111,87
delegacje zagraniczne	6 474	15 000	12 825	85,50
koszty posiedzeń organów Związku (ZO, Zarząd, komisje)	84 686	300 000	290 641	96,88
konferencje, szkolenia, konkursy, mistrzostwa itp.	112 564	100 000	110 063	110,06
ekspertyzy, opracowania, usługi prawne	393 464	300 000	282 048	94,02
umowy – zlecenia	4 200	5 000	4 050	81,00
koszty działalności dotowanej dotacjami/grantami	19 077 244	25 221 760	22 443 474	88,98
udział własny działalności dotowanej dotacjami/grantami	58 064	25 000	19 610	78,44
wizerunek miast i Związku, publikacje, promocja tematyki samorządowej	348 100	600 000	590 865	98,48

II. Koszty obsługi wykonania zadań statutowych	2 556 345	2 997 955	2 800 156	93,40
w tym:				
materiały i energia	47 957	60 000	56 350	93,92
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	43 249	70 000	60 324	86,18
pozostałe usługi	164 033	200 000	200 795	100,40
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	1 511 118	1 670 000	1 534 565	91,89
nagroda roczna oraz nagrody jubileuszowe	124 700	220 000	220 193	100,09
składka PFRON	132 342	187 833	171 694	91,41
wyposażenie biura	115 781	105 000	108 324	103,17
czynsz za lokal Biura ZMP	213 838	230 000	211 772	92,07
odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	190 102	240 122	222 400	92,62
provizje bankowe, podatki i inne opłaty	13 224	15 000	13 740	91,60
Nadwyżka przychodów na kosztami (+); nadwyżka kosztów na przychodami (-)	14 938 614	9 196 176	12 632 746	
pozostałość na rachunkach bankowych / różnica	14 929 241		12 618 853	
należności	418 980		431 884	
zobowiązania bieżące (grudzień – płatność w roku następnym)	113 983		74 424	
zobowiązania dotyczące projektów	18 597		146 511	
składka CEMR za 2022 r. (1/2 II i III rata)	207 580		167 017	
kredyt obrotowy odnawialny na okres 2016-2019 (debet na rachunku)	-		-	